

3871

ע.ע.

פרוטוקול מס' 3/49

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט

מיום ב', י"ט בניסן תשי"ט - 27.4.59 - בשעה 13.30

נכח:

- חברי הוועדה:
- ז. ורהפטיג - היו"ר
  - ב. אזניה
  - ז. איכילוב
  - ז. אסא
  - מ. בנין
  - י. בדר
  - ה. ברגר
  - ד. בר-רב-האי
  - ש. גרוס
  - ע. דגני
  - י. הדרי
  - א. וילנסקה
  - ש. יוניצ'מן
  - ב. לוקר
  - י. קליבנוב
  - ח. רובין
  - י. ש. רוזנברג

פוזמנים:

- י. בר-יהודה - שר הפנים
- י. שבו - המנהל הכללי של משרד הפנים
- מ. צילן - המפקח הארצי על בחירות
- מ. טילברסטון - היועץ המשפטי של משרד הפנים
- ש. גוברמן - עוזר ליועץ המשפטי של משרד הפנים
- י. טונט - מנהל לשכת שר הפנים
- א. ידין - משנה ליועץ המשפטי.

סדר-היום:

1. חוק פנקס הבחורים לכנסת (הוראת שעה) (תיקון), תשי"ט-1959.
2. חוק הבחירות לעיריות (הוראת שעה) (תיקון), תשי"ט-1959.

1. חוק פנקס הבוחרים לכנסת (הוראת שעה) (תיקון), תשי"ט-1959:

היור"ז, ורהפטיג:

ישנה הצעה להאריך ב-14 יום את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים, וכן את המועדים האחרים הקשורים במועד זה.

הוחלט לדחות ב-14 יום את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים.

ב, אזניה:

אני מציע לדחות גם את המועד האחרון להגשת ערעורים לבית המשפט.

שר הפנים י, בר-יהודה:

אנו דנים רק בהארכה האוטומטית של המועדים הנובעת מהארכת המועד להגשת בקשות ועררים הצעת חבר-הכנסת אזניה דנה בנושא חדש - ואינו מעורר את השאלה הפורמלית להאריך את המועד האחרון לפעולה נוספת, מכיון שזה ענין עקרוני, אני מצו להעמידו להצבעה, כי שאר העניינים הם טכניים בלבד.

ח, רובין:

אני מציע לדחות את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים ב-7 ימים נוספים, עד ה-8.5.

שר הפנים י, בר-יהודה:

בדרך-כלל, אני מסכים לכל הצעה בדבר שינוי מועדים, בתנאי שקבלתה לא תדחה את מועד הבחירות, לפי חשבונאי, אפשר להוסיף ל-14 הימים, בהם אנו מאריכים את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים, עוד 9 ימים בלבד. היות וישנה הצעה להאריך את המועד להגשת ערעורים לבית המשפט ב-7 ימים, נדמה לי שאפשר להאריך את המועד להגשת בקשות ועררים בקב-2 ימים, נוסף ל-14 הימים המוצעים.

ב, אזניה:

אני מציע לדחות את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים עד ה-12 במאי.

ע, איכילוב:

אני מציע להאריך ביומיים את המועד האחרון למסירת רשימות התוספות לחברי ועדת הפנקס.

א, וילנסקה:

אני מציעה לדחות את המועד האחרון להגשת בקשות ועררים עד ה-18 במאי.

ב, אזניה:

אני מציע לדחות את המועד האחרון להגשת ערעורים לבית המשפט עד ה-27 ביולי.

הוחלט לדחות את המועד האחרון להגשת עררים ב-15 ימים ואת המועד להגשת ערעורים לבית המשפט ב-27 ימים. החלטות האחרים הן בשני המועדים הנ"ל.

הסתייגות: א, וילנסקה

א. וילנסקה:

אני מציעה לאפשר פנייה בערעור לבית המשפט גם במקרה שלא הוגש ערר לשר הפנים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

הצעת חברת הכנסת וילנסקה דנוח בנושא חדש.

ח. רובין:

בשלב זה של הדיונים, לפני הקריאה הראשונה, אי-אפשר להביא את הטענה כי ההצעה דנה בנושא חדש, את הטענה הזאת יכולים להלשעון רק בעלי-הצעת החוק שאנו דנים בה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

הקריאה הטרומית שאנו מקיימים עתה היא בעין קריאה ראשונה, לחברת הכנסת וילנסקה ישנה האפשרות להגיש את הצעתה כהצעת חוק נפרדת, מבלי לעכב את הדיון הנוכחי.

י. הררי:

אם חברת הכנסת וילנסקה תגיש את הצעתה לאחר קביעת המועדים הקשורים בהכנת פנקס הבוחרים, אתמך בה. קבלת הצעתה לפני קביעת המועדים תגרום לכן שאיש לא יגיש ערר, כי אם יפנה מיד בערעור לבית המשפט, כן אין טעם לקבוע תאריכים לפעולות שונות הקשורות בהכנת פנקס הבוחרים, כאשר קובעים מראש שאפשר להגיש ערעור לבית המשפט.

שר הפנים:

גם אם חברת הכנסת וילנסקה תגיש את הצעתה לאחר קביעת המועדים הקשורים בהכנת פנקס הבוחרים, אתנגד לגופה של ההצעה, כי ברגע שנקבלה לא יגישו בכלל עררים, כי אם יפנו בערעורים לבית המשפט.

א. וילנסקה:

אשקול בדעתי אם להגיש את הצעתי כהצעת חוק נפרדת.

בסעיף 31(ב) של חוק פנקס הבוחרים לכנסת נקבע, כי טותר לאזרח לערער אם נרשם בפנקס הבוחרים שלא כדין. אני מציעה לאפשר לאזרח לערער גם בשביל זולתו אם לא נרשם בפנקס הבוחרים כדין.

היו"ר ז. ורהפטיג:

בענין זה התקיים דיון גם בוועדה וגם בפליאת הכנסת, נרשמה אף הסתייגות, שהרוב בכנסת דחה אותה.

ע. איכילוב:

בעלי הצעת החוק שאנו דנים בה לא התכוונו להעלות בעיות אחרות מחוץ לאלו הקשורות בדחיית המועדים לפעולות השונות הקשורות בהכנת פנקס הבוחרים לכנסת.

הוחלט להסיר את הצעת חברת הכנסת וילנסקה מסדר-היום.

ב. אזניה:

בפקודת עורכי הדין ישנו סעיף הקובע, שעורך-דין רשאי לייצג אדם רק אם קיבל ממנו יפוי כח, ומזטלת על עורך-הדין אחריות אישית בקשר לנכונות חתימת מייפה הכוח, מסיבה זו על עורך-דין שני לאשר בחתימת ידו את חתימתו של מייפה הכוח, לפי סעיף זה, יהיה צורך בשני עורכי דין כדי לערער בעד הזולת בקשר לאיש-רישום בפנקס הבוחרים, דבר שיגרום להכבדה רבה, ולכן אני מציע לשחדר את עורך-הדין מאחריות אישית לנכונות חתימת מייפה הכוח.

שר הפנים י. בר-יהודה:

לפי התיקון שהצעת זשנתקבל, ישנה אפשרות של ערעור בער כל אדם שעל לגיל 18, אם

הוא חתם על הבקשה לערעור ומסר את תעודת הזהוי שלו, וזה על-מנת למנוע זיופים בזרזון.

ב. אזניה:

זה נוגע לערר ולא לערעור.

שר הפנים י. בר-יהודה:

הגשת בקשות ועררים נוגע להמונים, מספר הערעורים אינו כה גדול, ואין צורך לשנות לשם כך את פקודת עורכי-הדין. כאשר הכנסת תסיים את פגרתה, יוכל חבר-הכנסת אזניה להגיש הצעה לסדר-היום ולהציע את התיקון שלו.

י. שבו:

אין צורך בשני עורכי דין להגשת ערעור, המערער חותם ועורך הדין מאשר את חתימתו.

י. ש. רוזנברג:

לפי לוח התאריכים של הפעולות השונות הקשורות בהכנת פנקס הבוחרים לכנסת, יהיה לחבר הכנסת אזניה מסן להגיש את הצעתו לאחר סיום הפגרה.

הוחלט להסיר את הצעת חבר-הכנסת אזניה מסדר-היום.

היו"ר ז. ורהפטיג:

נעבור להצעת התיקון של שר-הפנים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

מלכתחילה חשבנו לתקן את החוק רק לגבי הכפר סמיר, שבטעות הוכנס חלק מתושביו אולם השופט זוטמן הציע לקבל בתזמנות שינוי כזה בהסכמת יו"ר ועדת הפנקס.

נוסח התיקון המוצע הוא כדלקמן:

איוזרי הקלפי שנקבעו שלא בהתאם

לסעיפים 15-12 לחוק הפנקס, ושאי שר הפנים, בהסכמת יו"ר הוועדה, לשנות את מספרם ותחומיהם של איוזרי קלפי אלה כדי להתאימם לסעיפים אלה של החוק שונה מספרם או תחומיהם של איוזרי קלפי כאמור, יפרטם שר הפנים בכל אחד מאיוזרי הקלפי שנוספו או שתחומם שונה הודעה על כך בצירוף רשימת הבוחרים של אותו איוזר קלפי. שר הפנים, בהסכמת יו"ר הוועדה, יורה על דרך הפרסום שר הפנים ימסור לכל אחד מחברי הוועדה העתק מרשימת הבוחרים של כל איוזר קלפי שנוסף או שתחומו שונה כאמור.

ע. איכילוב:

אני מאמין שלא יהיה שימוש לרעה בסעיף זה אולם עלולות להיות תקלות, ולכן אני מציע להוסיף את המלים: "ובלבד שכל זה בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות".

שר הפנים י. בר-יהודה:

ככוונה הכנסתי את המלים: "בהסכמת יו"ר ועדת הפנקס", על-מנת שיהיה ברור כי שופט בית/המשפט יבדוק בכל פעם את חוקיות הפעולה.

ישנה הצעת נוסח כזאת: "התברר ליו"ר

ועדת הפנקס שאיוזר קלפי פלוני נקבע שלא בהתאם להוראות החוק, ישנה שר הפנים, בהסכמת יו"ר הוועדה, את מספרם ותחומיהם...."

אני מציע לקבל את הנוסח השני, אולם לקבוע גם מסגרת של זמן.

ה. רובין:

אם התיקון שהצעתי לא יתקבל, עומדת בפני האפשרות למצוא מתנדב מבין תושבי הכפר סמיר שיגיש קובלנה ליוערת הפנקס, ואז יתקנו זאת.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אני מציעה להשאיר זאת לערעור של תושב המקום.

א. וילנסקה:

אני מציע לקבל את התיקון של שר-הפנים ולקבוע שבזמן.

י. שני רזנברג:

הצעת התיקון של שר הפנים נתקבלה בנוסח כדלקמן:

- א. התברר שאזורי קלפי נקבעו שלא בהתאם לסעיפים 12 עד 15 לחוק הפנקס, יתקן שר הפנים, בהסכמת יו"ר היעדה ולא יאוחר מהיום ה-131 אחרי היום הקובע, שאת החופי אותם אזורי קלפי כדי להתאימם להוראות הסעיפים האמורים, ולשם כך, רשאי הוא, בהסכמה כאמור, לקבוע אזורי קלפי נוספים ולשנות מטספר אזורי קלפי.
- ב. שר הפנים יפרסם בכל אחד מאזורי הקלפי שתחומיהם תוקנו או שנוספו כאמור, הודעה על כך בצירוף רשימת הבוחרים של אותם אזורי קלפי; שר הפנים יורה, בהסכמת יו"ר היעדה, על דרכי הפרטים.
- ג. שר הפנים ימסור לכל אחד מחברי היעדה העתק מרשימת הבוחרים של כל אזורי הקלפי שתחומיהם תוקנו או שנוספו כאמור.

חוק הבחירות לעיריות (הוראות שעה) (תיקון), תשי"ט-1959:

דחיית לוח המועדים להצבת פנקס הבוחרים לכנסת מוצעת גם לגבי הבחירות לעיריות.

היו"ר ז. ורהפטיג:

חוק הבחירות לעיריות (הוראות שעה) (תיקון) תשי"ט-1959 - א.ו.ר.